

Bydel
Alna

alt.

studio
hjn

HAUGERUDPARKEN

FORPROSJEKT
SEPTEMBER 2013

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	5
1 Registrering og Analyse	7
1.1 Beskrivelse av området	9
1.2 Historiske Haugerud	10
1.3 Kulturspor i Haugerud	12
1.4 Geologi og Naturgrunnlag	14
1.5 Vegetasjon og biologisk mangfold	16
1.6 Vann og avrenningsforhold	18
1.7 Samlet vurdering naturmiljø	20
1.8 Tilstandsvurdering lagerbygg	23
1.9 Trafikkregistrering	25
1.10 Lokal medvirkning	26
2 Konsept	29
2.1 Edelløvskogen på Haugerud	31
2.2 Skjøtsel som designprinsipp	32
2.3 Rydding og gjenbruk	34
2.4 Ivareta og styrke biologisk mangfold	35
2.5 Videreutvikling	36
2.6 Nye forløp i eksisterende skog	39
2.7 Idé for lagerbygg	40
2.8 Tiltak lagerbygg	42
2.9 Adkomst og parkering	44
3 Verktøykasse	47
3.1 Varierte romlige situasjoner	48
3.2 Inviterende og trygt	50
3.3 Aktiv møblering	52
3.4 Inspirerende omgivelser for lek og læring	53
3.5 Delkonsept "Skogen møter byen"	55
3.6 Delkonsept "Skogen åpnes opp"	57
3.7 Delkonsept "Parken møter barnehagen"	59

FORORD

Forprosjektet for Haugerudparken er initiert av Bydel Alna som en del av Groruddalssatsingen og bydelens arbeid innenfor Programområde 2 Alna; grønnstruktur, idrett og kulturmiljø. Det er et mål at det skal utvikles attraktive møteplasser i tilknytning til grønnstruktur og boligområder, og det skal legges bedre til rette for økt fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.

Alt.arkitektur og STUDIO hp landskapsarkitekter, i samarbeid med Vista Utredning (trafikk), er engasjert for å utvikle forprosjektet. Målet for forprosjektet har vært å legge til rette for etablering av parken som en attraktiv møteplass og urban lunge mellom senter- og boligområder på Haugerud. Det har vært ønske om å opparbeide parken som et urbant skogsområde framfor en typisk park med gressplen og gangveger. Haugerud har i dag store gressflater, leke- og idrettsanlegg og kort vei til Østmarka, og en ny Haugerudpark kan gi et supplerende tilbud til nærområdet. Det har også vært interesse for å utvikle et konsept for et mer selvregulerende parkområde, der det er mulig å engasjere borettslag og lag i nærområde til å bidra til drift og utforming.

Prosjektleder for Bydel Alna har vært Antti-Jussi Andresen i samarbeid med Halvor Voldstad. Oppgaven har vært gjennomført i kontakt med grunneierne, beboerorganisasjoner og lag i området, og med bydel Alna. Vi takker for alle innspill til prosjektet. Arbeidet ble gjennomført i perioden juni-august 2013.

Oslo, 03.09.13

Magne Meland

Hettie Pisters

1 REGISTRERING OG ANALYSE

Første del av forprosjektet besto i en registrering av området og kartlegging av lokale forhold. Registreringen danner basis for forslagene til hvordan området kan planlegges og innrettes.

I registreringsarbeidet inngikk følgende aktiviteter:

Registrering av vegetasjon, naturlige komponenter og bevaringsverdige trær; historisk og eksisterende bruk og tråkk; nødvendige ryddearbeider, kratt og søppel; eksisterende avrenningsmønstre og overflater; trafikk og atkomstforhold ved Stjernemyra barnehage; tilstandsvurdering av lagerbygg.

Groruddalssatsningens planområde dekker bydelene Alna, Stovner, Grorud og Bjerke.

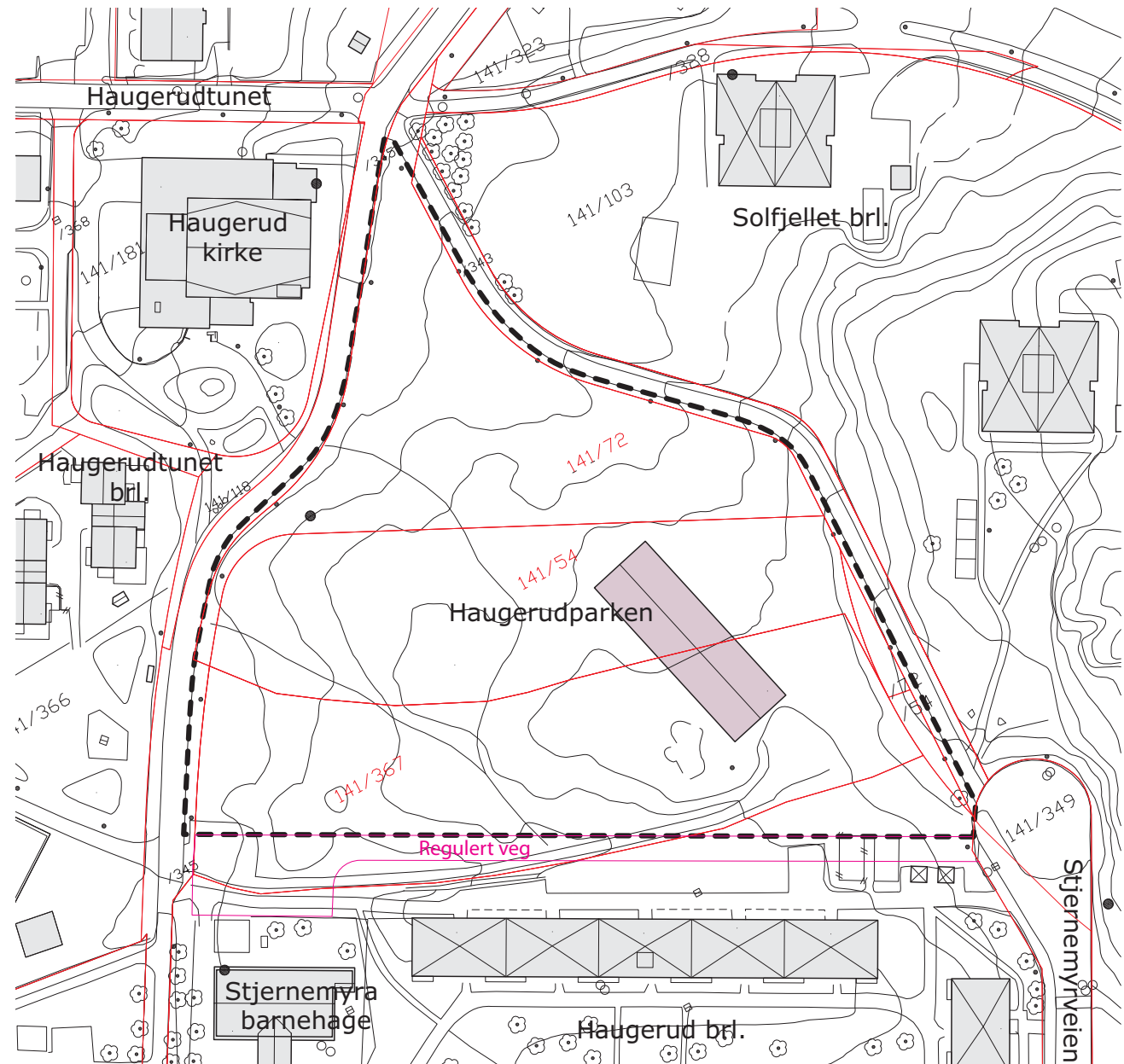
1.1 BESKRIVELSE AV OMRÅDET

Haugerudparken (gnr 141/bnr 72, 54 og 367) er et friområde på ca. 12 daa. sentralt på Haugerud. Friområdet fremstår i dag som overgrodd og forsøpлет, og oppleves av flere som utrygt. Oslo kommune (EBY) er eier av arealet i nord, nærmest Haugerud kirke. Eiendommene i sør er eid av private, som en rest av de store arealene til Østre Haugerud gård. Det står et større lagerbygg på eiendommene i sør.

Haugerudparken ble regulert til friområde i 1977 som del av en større plan for området. De private grunneierne har ikke vært interessert i å selge eiendommene til prisen Oslo kommune tilbyr for friområde. Lagerbygget i området har blitt leid ut til lokale lag, og veien over eiendommen i sør er tatt i bruk som innkjøring til Stjernemyra barnehage. Det er også en del uønsket kjøring til barnehagen på gangvegen vest for parken. Det er regulert veg og parkeringsplasser fra Stjernemyrveien til barnehagen sør for parken, men denne er pt. ikke opparbeidet.

Eiendoms- og byfornyelsesetaten arbeider med en områderegeringsplan for Haugerud senterområde som omfatter Haugerudparken. Planen forventes å bli lagt fram for behandling omkring 2018-21.

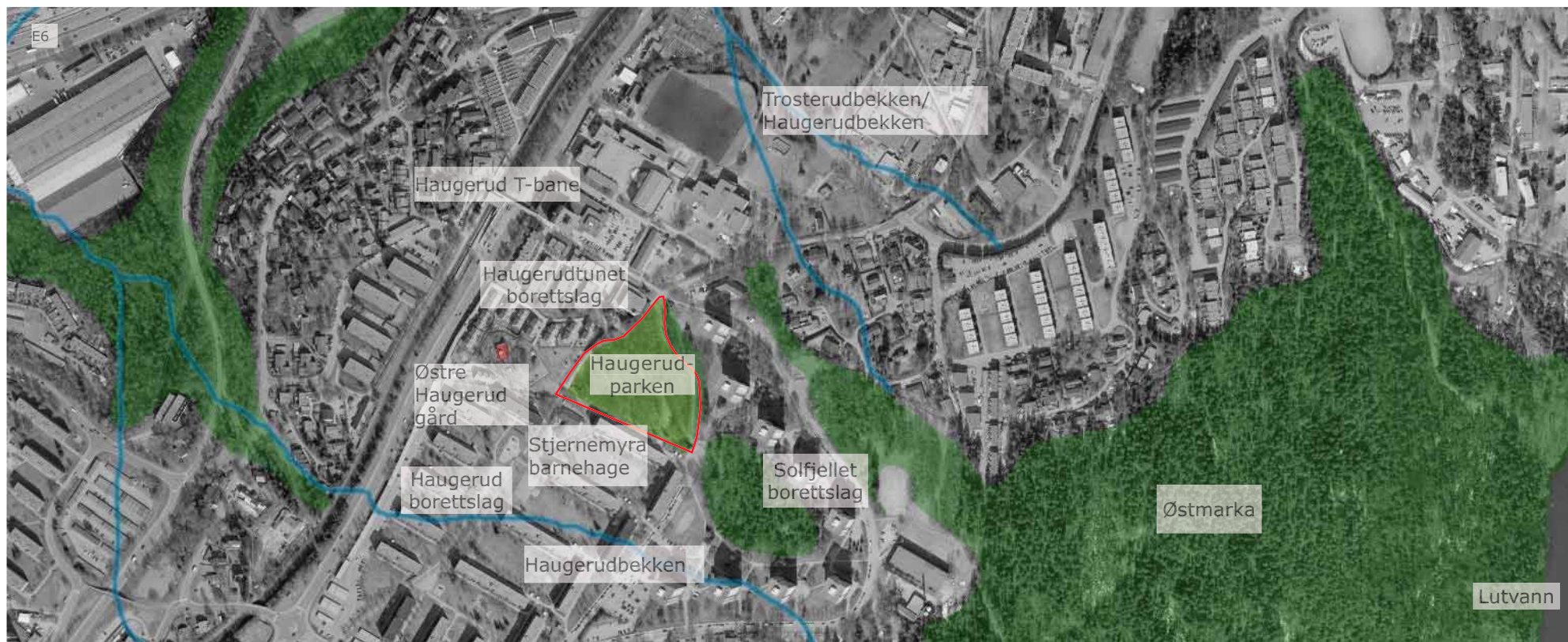
Planen viser planområde, eiendomsgrenser og regulert veg i henhold til reguleringsplan for Haugerud.

1.2 HISTORISKE HAUGERUD

Haugerud gård er kjent som kannikegods fra middelalderen og siden krongods frem til 1670. Våningshuset og stabburet står fortsatt, og skogflekken Haugerudparken er alt som er igjen av gårdens område. Blokkbebyggelsen på Haugerud ble bygget ut på midten av 1960-tallet.

*Haugerud gård 1959.
Hellerud historielags
billedarkiv*

1937

1984

1947

2000

1971

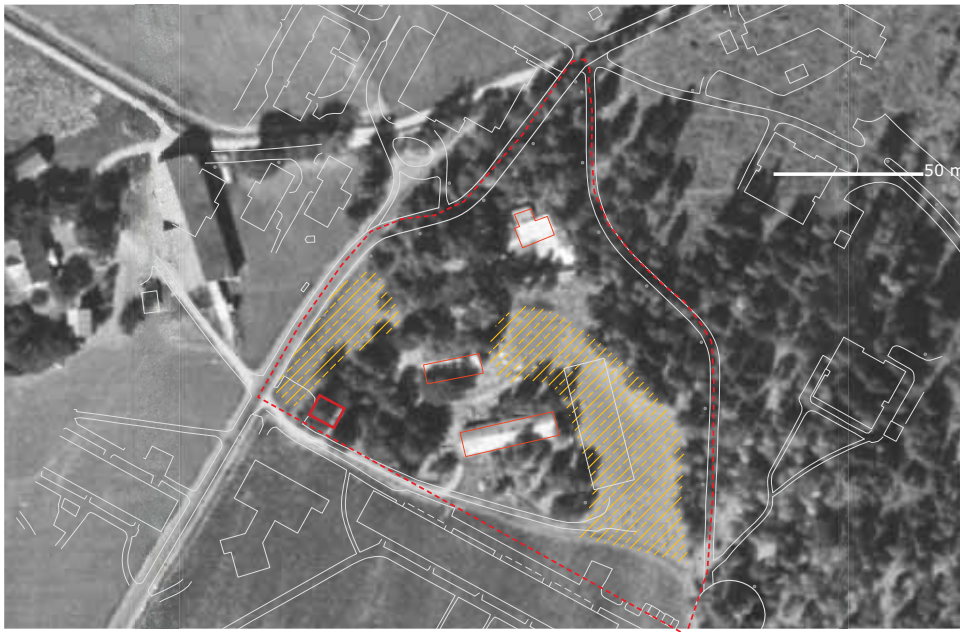

2011

1.3 REGISTRERING KULTURSPOR

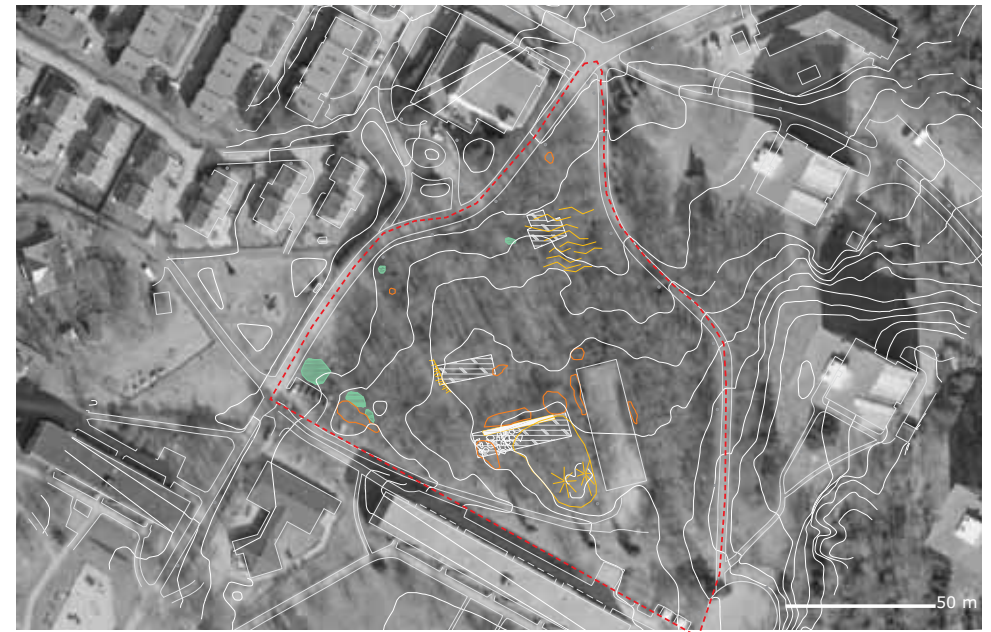

KULTURLANDSKAPET

- Innmark frem til 1960 tallet
- Bygningstufter

NÅTIDIG BRUK

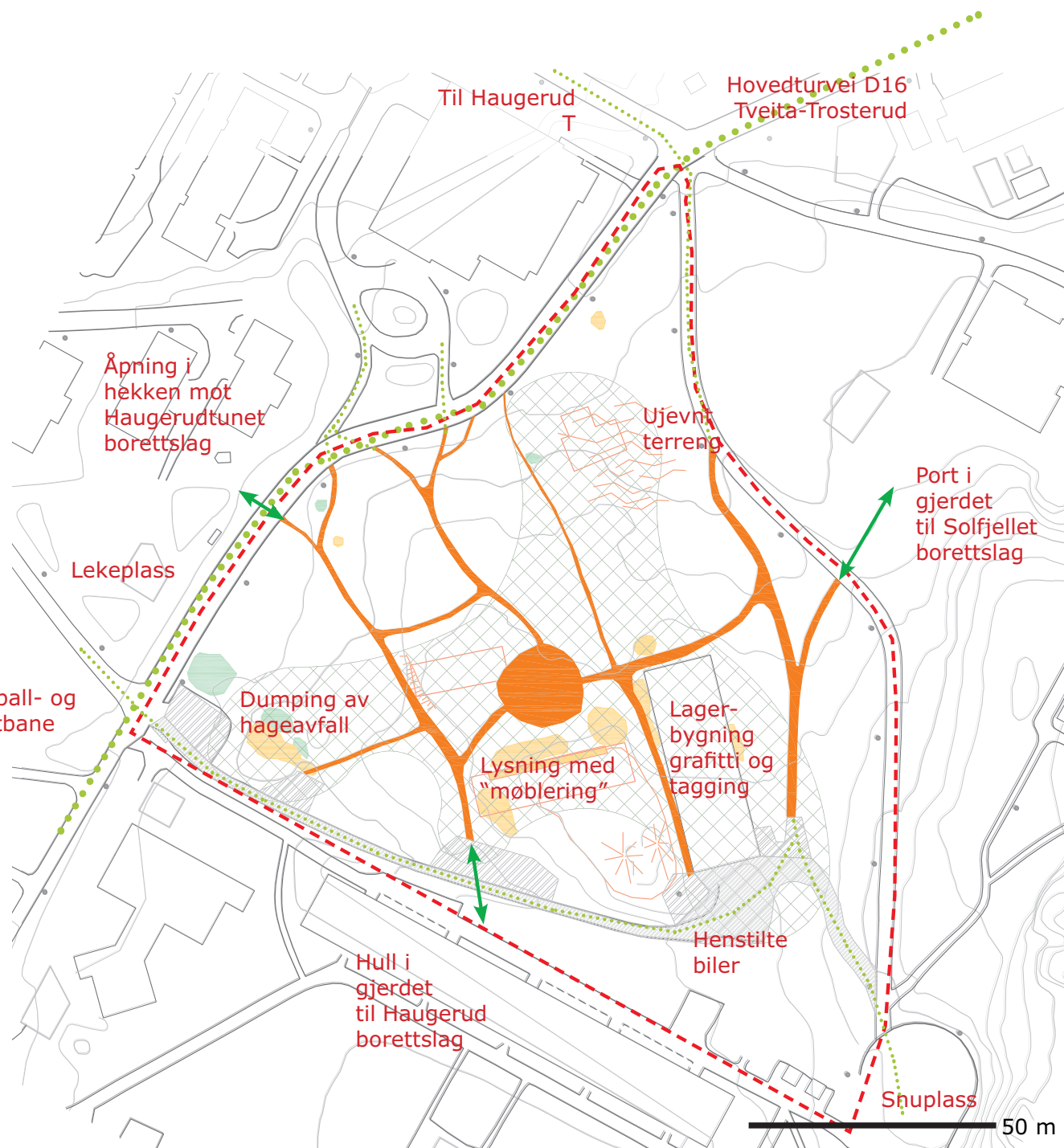

- Avfall, bygningsrester
- Hageavfall
- Terrengelementer

Et godt utgangspunkt er å se på hva skogholtet allerede inneholder i dag, og hvordan det blir brukt av den lokale befolkningen. Parken er et naturlig gjennomgangsområde til og fra bolig, skole, barnehager, senter, t-bane og idrettsanlegg. Det byr på nære naturopplevelser som skifter i takt med årstider og vær og skiller seg fra omkringliggende grøntområder med sitt høye kronetak og grønne volum.

Registreringen av eksisterende tråkk forteller noe om hvor holtet blir brukt som snarvei og/ eller sirkulasjonsområde og om disse eksisterende tråkk må forbedres eller forsterkes. Mulige nye bevegelsesmønstre må ses i sammenheng med vegetasjon og romlige forløp.

- Sterkt kulturpåvirket skogbunn
- Stier
- Parkering, henstilling
- Grusvei
- Forbindelser
- Etablerte gangveier

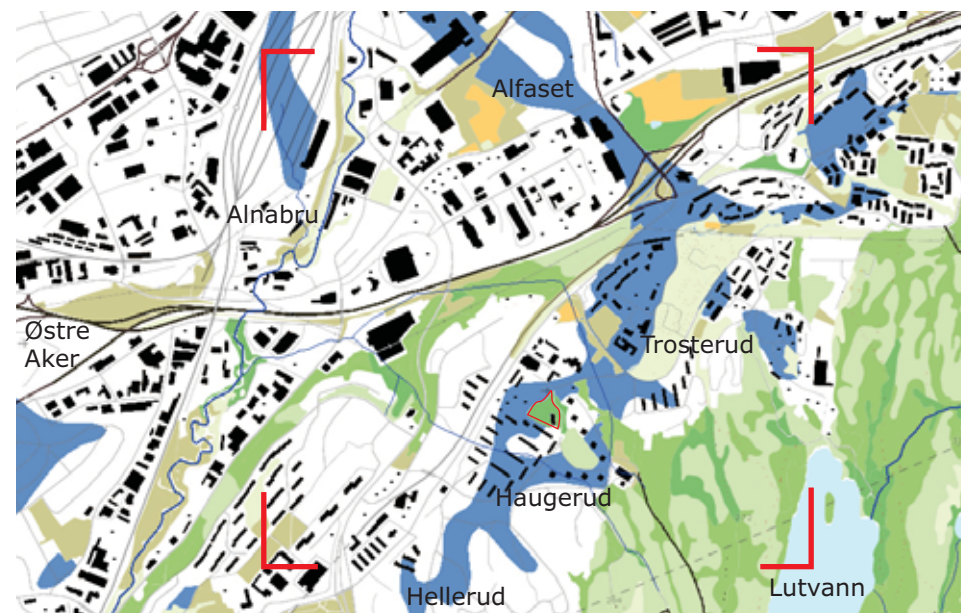
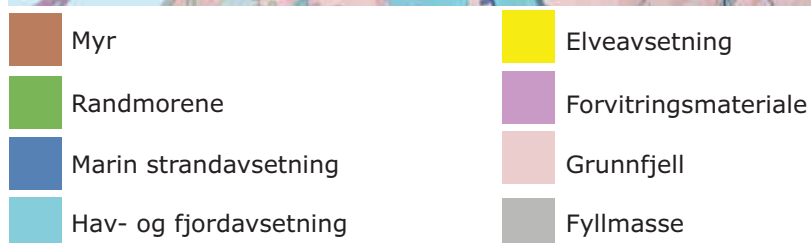
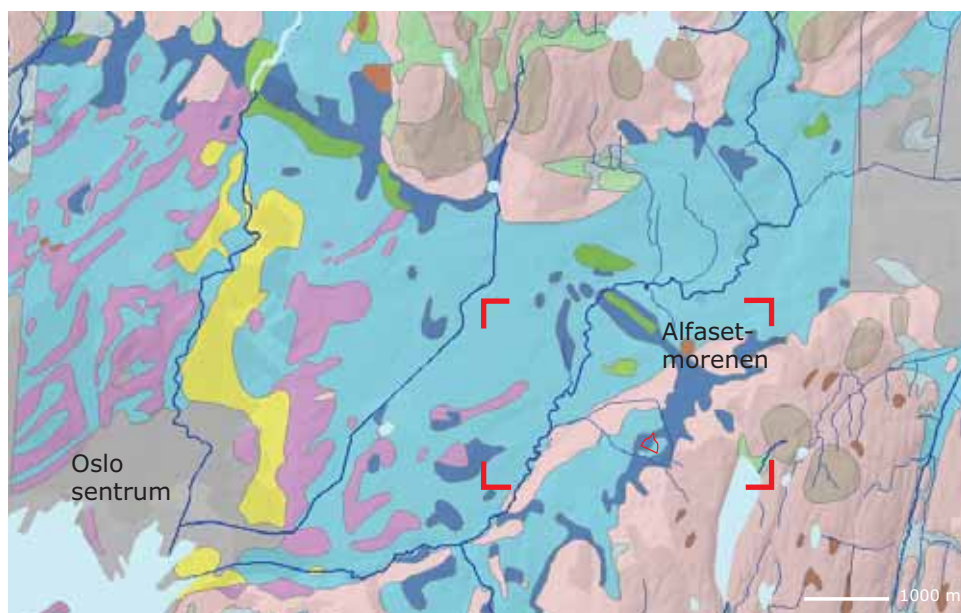

1.4 GEOLOGI OG NATURGRUNNLAG

Haugerud ligger i strandavsetningssonen etter siste istid. Aker-trinnet og Alfasetmorenen danner et viktig landskapstrekk ved Oslo og Groruddalen. Strandavsetning og marine sedimenter danner et fruktbart jordsmonn og grunnlag for et rikt biologisk mangfold.

Haugerudparken er del av et fragmentert lauvskogsområde, hvor rester av gammel lauvskog og sumpskog følger de brutte sporene etter Trosterudbekken/Haugerudbekken.

Skogsområdet er en viktig del av forbindelsen mellom Østmarka og naturområdene langs Alnaelva.

Marine strandavsetninger er dannet av bølge- og strømaktivitet i strandsonen. Materialet er ofte rundet og godt sortert. Kornstørrelsen varierer fra sand til blokk, men sand og grus er vanligst. Strandavsetninger ligger som et forholdsvis tynt dekke over berggrunn eller her på havavsetninger.

Skogbonitet beskriver skogens produktivitet og gjenspeiler jordbunn og klimatiske forhold.

1.5 REGISTRERING VEGETASJON OG BIOLOGISK MANGFOLD

Målet med denne registreringen er å få en oversikt over de økologiske verdier og det biologiske mangfold som finnes i området. I forprosjektet foreslår vi å forsterke disse kvalitetene over tid. Skogholtet er en liten biotop som indirekte står i forbindelse med Østmarka og må sees i sammenheng med andre, mindre biotoper i naboområdene.

- Død ved, kjuke
- Maurtue
- Større stenblokker, strandsten
- Hvitveis i våraspektet
- Brakkmark, primærarter
- Lysning med mjødurt, kratthumleblom, strutseving i kanten
- Ask, *Fraxinus exelcior*, stammediameter ca 80 cm
- Bjørk, *Betula pubescens*
- Lind, *Tilia*. Gråstripet stammebark

Registreringen gav oss en idé om hva biotopen trenger for å kunne utvikle seg til en robust, enda mer mangfoldig grønn lunge. I stedet for å tilføye mer vegetasjon tar dette konseptet utgangspunkt i en skjøtselsplan som ivaretar og styrker eksisterende naturverdier.

Når parken i fremtiden skal bli brukt mer intensivt og få flere funksjoner, er det viktig med en robust vegetasjon, som kan tåle noe. Med økt diversitet øker også evnen til forandring, tilpassing og videreutvikling. I tillegg kan det gjøres enkle økologiske tiltak som å utplassere og vedlikeholde insekthus, flaggermuskasser eller fuglekasser.

- Edellauvskog. Ask, lind, spisslønn og bjørk. Mye ask i busksjikt
- Edellauvskog, forstyrret skogbunn, stedvis tett kratt i busksjikt. Ask, lind, osp, bjørk og gråor
- Spisslønn i tett bestand, åpen skogbunn
- Bjørkeskog, tett bevoksning, slanke bjørkestammer
- Tett tottrinns skogbryn, rogn, slåpetorn, hasselkratt og or i front
- Fuktig lysning, frodig vegetasjon, kantet med bjørk og or

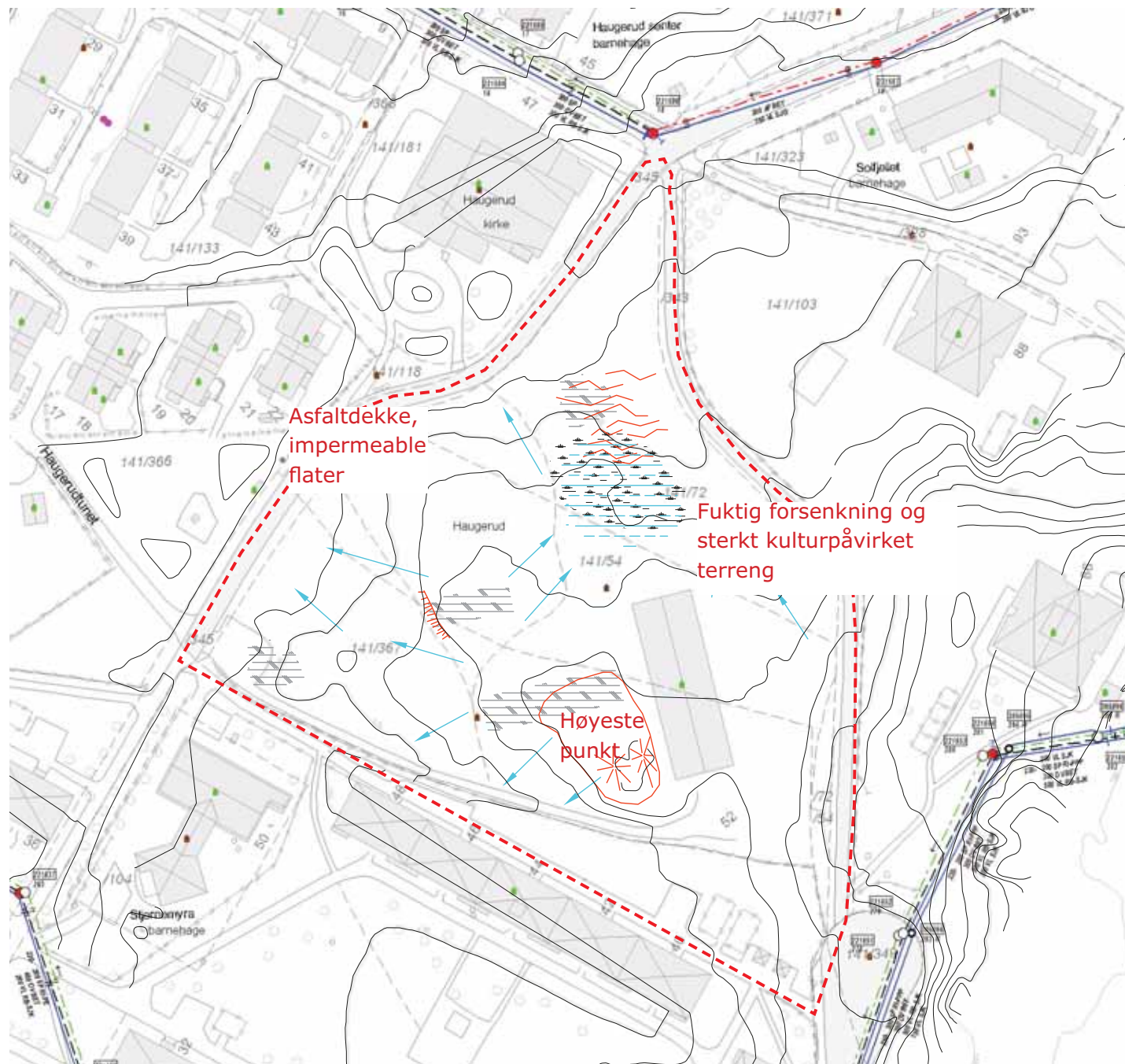
1.6 VANN OG AVRENNINGSFORHOLD

Fuktelskende vegetasjon forteller om områder som i deler av året står i vann. Disse utgjør særegne og viktige biotoper og kan utnyttes til håndtering av lokalt overvann. Ved å ivareta og styrke områdets naturlige vannbalanse utnyttes en tilpasningsdyktig og robust ressurs.

Navnet Stjernemyra indikerer at det i området har vært myrlendt terreng og mye vann i bakken. Påvirkningen fra tidligere bygg og drenering har gjort terrenget ujevnt og dette vilrker inn på avrenningsmønsteret. Ved en rydding av området må det tas hensyn til de overordnede fallforhold og i størst mulig grad legges til rette for at fuktige områder kan videreføres som våtmarksressurs.

En størst mulig bruk av permeable dekker bidrar til å sikre en lokal vannbalanse i området. Vi har valgt ikke å endre på det eksisterende avrenningsmønsteret da det ville føre til en endring i vegetasjonsgrunnlaget som vi synes er verdifull i dag. VAV planen over området viser at det ikke er problematisk om det skulle installeres vannuttak på tomten.

1.7 SAMLET VURDERING NATURMILJØ

Skogbryn. Tett totrinns kantvegetasjon. Ask, bjørk og lønn i bakkant, hasselkratt og rogn i front

Vurdering: Skogbrynet er viktig biotop og leveområde, med vegetasjon i flere høyder som skygger for skogbunnen bakenfor. Beholdes, men med bredere gløtt og åpninger for økt innsyn og inviterende adkomster.

Lysning. Fuktig lysning omkranset av bjørk, selje, lønn. Frodig undervegetasjon av mjødurt og kratthumleblom.

Vurdering: Forsterke og utvide lysningen. Variere vegetasjon med fuktelskende pilesorter. Utnytte fuktig biotop for avrenning.

Lønneskog. Tett løvtak av lønn, lite lysinnfall og bar skogbunn om sommeren. God sikt mellom trærne.

Vurdering: Opprettholde uttrykket, forsiktig tynning for økt lystilfang. Innpodning av variert skogbunnsflora.

Bjørkeskog. Skogparti dominert av bjørk, tett bevoksning med rette slanke stammer.

Vurdering: Tynningshugst som fremelsker søyleskogen av hvite bjørkestammer.

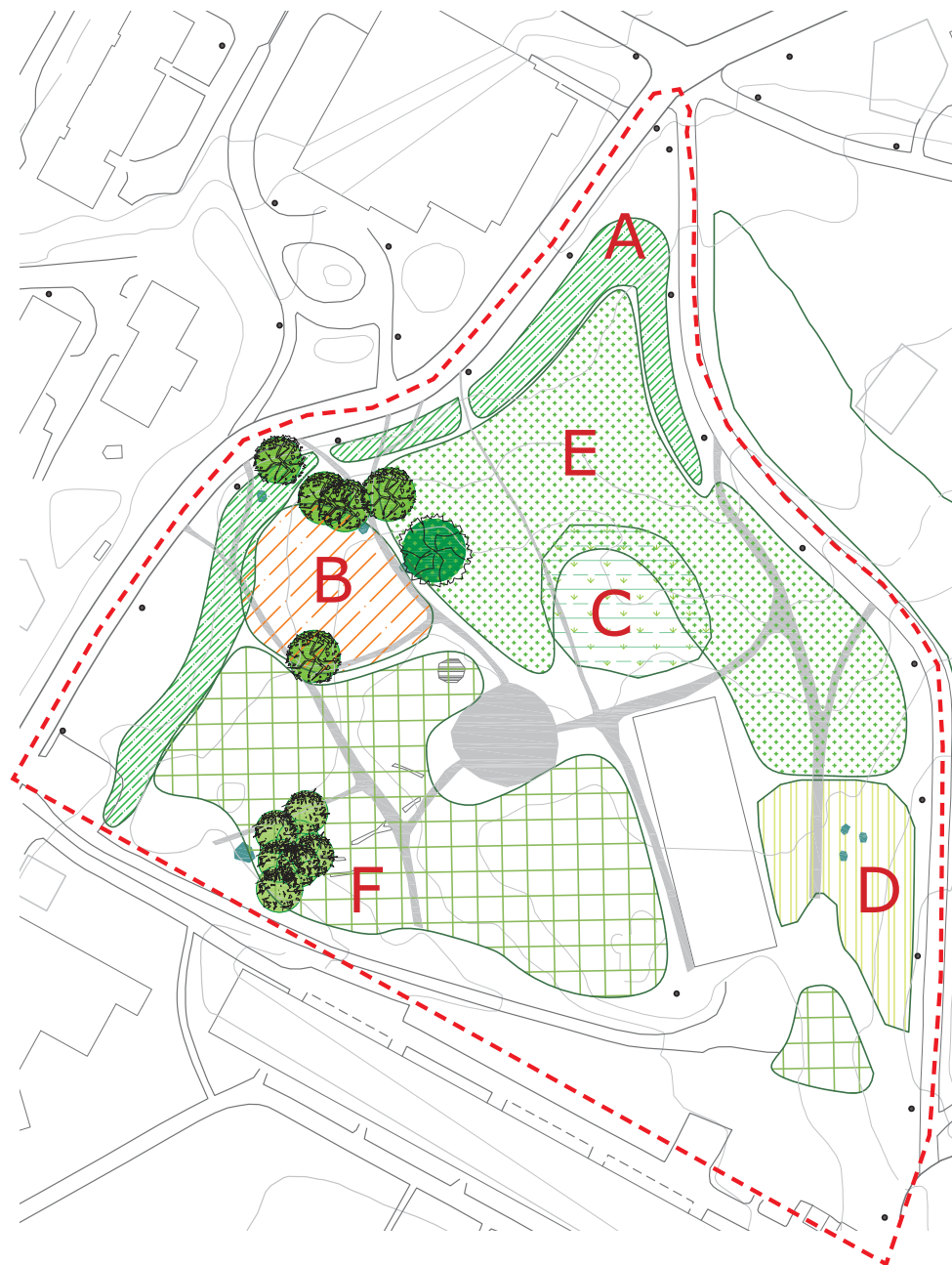
Edelløvsog. Toppsjikt av bjørk, ask, selje og lind. Mellomsjikt av ask og rogn. enkelte gran.

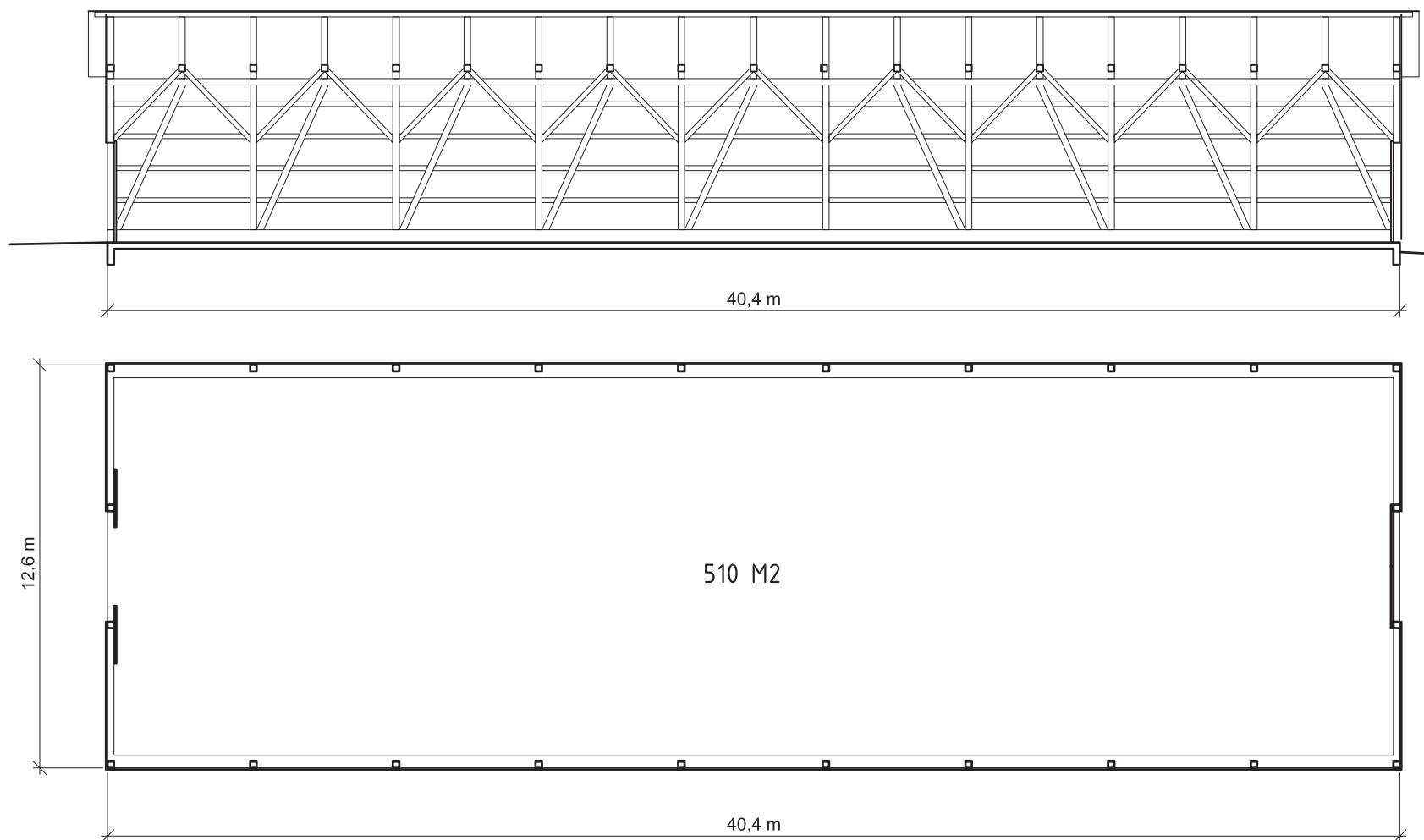
Vurdering: Bruke eksisterende trær og terreng som utgangspunkt. Inngrep med plukkhugst og rydding av kratt samt åpning av mindre lysninger med innsyn fra gangveier. Mulighet for skoghinderløype eller innplasing for enkle solide elementer.

Edelløvsog. Toppsjikt av lind, bjørk, ask, selje, osp. Kratt av selje, rogn og ask. Skogbunn preget av bygningsrester, kulturpåvirkning.

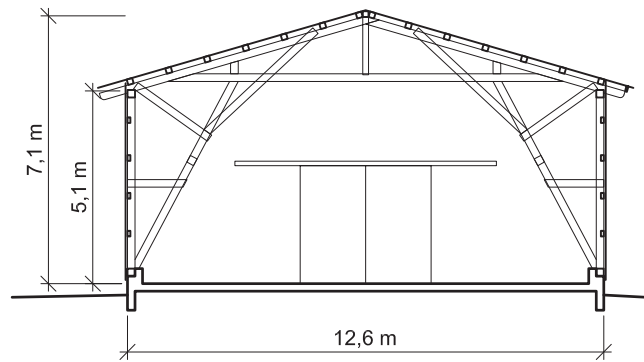
Vurdering: Plukkhugst og rydding av skogbunn. Beholde et mer viltvoksende preg. Forsterke biologisk mangfold og habitat.

Målestokk 1:200

1.8 TILSTANDSVURDERING LAGERBYGG

Vi har hatt tilgang til bygningen innvendig i en kort periode. Hallen er full av loppemarkedsvarer, og det har ikke vært mulig å gjøre en grundig besiktigelse inne. Hovedmål i bygget tatt, men det er ikke gjennomført noen omfattende registrering.

Bygningen er oppført på 1950- eller 60-tallet, visstnok som del av en stansefabrikk på stedet. Bygget har en gulvflate på 510 m² og høyde på ca. 7.4 m. til mønet. Fundamentet består av ringmur og gulv på grunnen i plasstøpt betong. Ringmuren stikker ca. 40 cm opp over gulv på langveggene. Terrengnet ligger noe under gulvnivå omkring bygget.

Bygget har bærekonstruksjon med søyler og takstoler i tre, dimensjoner for hovedelementene er ca. 8x8". Bærekonstruksjonen er svært avansert og håndtverksmessig godt utført, selv om materialene er grove. Hver andre takstol er vekslet ut på søylene ved siden av og på skråavstivere, så avstand mellom søyler er ca. 4.5 m. Konstruksjonen er kledd med plank på vegger og tak, som i sin tur er tekkt med bølgeblekk og korrugert sementfiberplater.

På begge gavlveggene har bygget solide skyveporter med bredde ca. 3.5 m. Det er også spor av porter på langsiden, det er usikkert hvordan disse fungerer. I taket er det felt med transparente plater som gir lys ned i hallen, ellers har ikke bygget vinduer. Det er elektrisk belysning i tak, men ikke innlagt vann.

Utvendig er det flere steder skader på kledning på vegger og tak. Skadene skyldes dels trær som har vokst opp langs fasaden, andre påkjenninger og hærverk. Det var ingen synlige råteskader e.l. på konstruksjonen innenfra. Det er et grevlinghull under gulvet i nordøst.

1.9 TRAFIKKREGISTRERING

VURDERING AV TRAFIKK TIL OG FRA STJERNEMYRA BARNEHAGE

Stjernemyra barnehage har i dag 48 barn i alderen 1-6 år, og 11 ansatte. Adressen er Stjernemyrveien 50 og åpningstiden er 7-17. Barnehagen ligger ca 400 m fra Haugerud T-banestasjon.

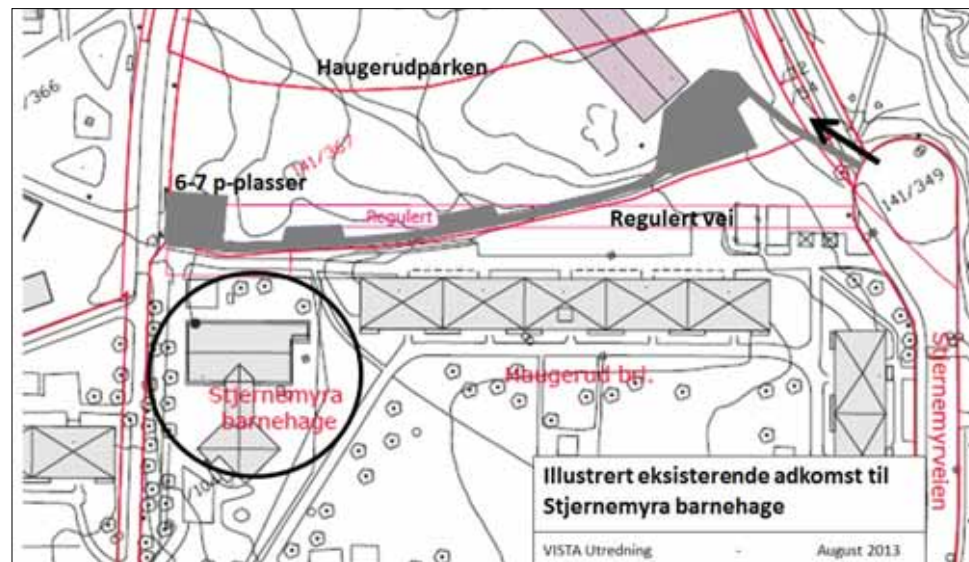
Dagens adkomst med bil, for ansatte og foreldre, er som vist på kart under fra rundkjøring i Stjernemyrveien, via en privat grusvei i ca 3 meters bredde, som ikke er planlagt eller regulert for dette formålet. Veien ender ved en parkeringsplass rett nord for barnehagen. På denne er det plass til 6-7 biler. Den smale grusveien har noen utvidelser, som delvis fungerer som parkering for beboere og delvis som møteplass for biler.

Trafikk til barnehagen ble registrert tirsdag 20.08.13, kl 8-9. På denne timen ble det levert 9 barn, hvorav 5 til fots og 4 med bil.

Barnehagens styrer opplyser på telefon at barn blir levert jevnt i tidsrommet 7-10, (som betyr 10-15 barn pr time). Registreringen er med andre ord representativ, bortsett fra at andelen som leveres med bil i gjennomsnitt er mindre. Styrer opplyser videre:

	Stjernemyra barnehage
Andel barn som blir kjørt med bil	30 %
Parkeringsforhold for foreldre	6-7 plasser
Andel ansatte som kjører bil til jobb	1-2 av 11 (20 %)
Antall p-plasser for ansatte	6-7 plasser (samme som brukes av ansatte)

Det er med andre ord 3-5 barn som blir levert med bil pr time. Den beskrevne trafikkmengde har ingen merkbar effekt for trafikkavvikling, trafiksikkerhet eller støy i lokalområdet eller på veier i området.

1.10 LOKAL MEDVIRKNING

Arbeidsperioden for forprosjektet har gått fra juni til august 2013. Dette er en hektisk tid for de fleste, med ferie og mange aktiviteter. Det har likevel vært mulig å samle representanter fra borettslag og foreninger i nærområdet til et arbeidsmøte/ idédugnad før sommerferien, og et oppfølgingsmøte for tilbakemeldinger til prosjektet før innsending. Dette har gitt verdifulle innspill til innhold og målgrupper for parkprosjektet.

Det er også avholdt møte med grunneierne for å søke å avklare eiendomssituasjonen for området.

PRINSIPPER

Enkelt
vedlikehold
Stier i alle
retninger

Bruk hele
døgnet
Åpent, bedre sikt
og innsyn

Attraktivt for alle aldre
- ungdom
- familier
- voksne

Tilgjengelighet
- Stopp kjøring på gangveiene
- ikke sykkelstier
- tilgang for barnevogner
- hellelagte stier

Gode, tydelige
og attraktive
adkomstforhold

ELEMENTER

Vegetasjon
- frukttrær - ikke prydelementer
- blomster
- åpne gressletter
- beholde de største trærne
- botanisk info, natursti

Møblering
- søppeldunker
- belysning
- toaletter

Vann
- vannspeil
- fontene
- drikkefontene

Møteplasser
- sitte og snakke
- asfaltert område
- grillplass
- tak eller tribune
- amfi

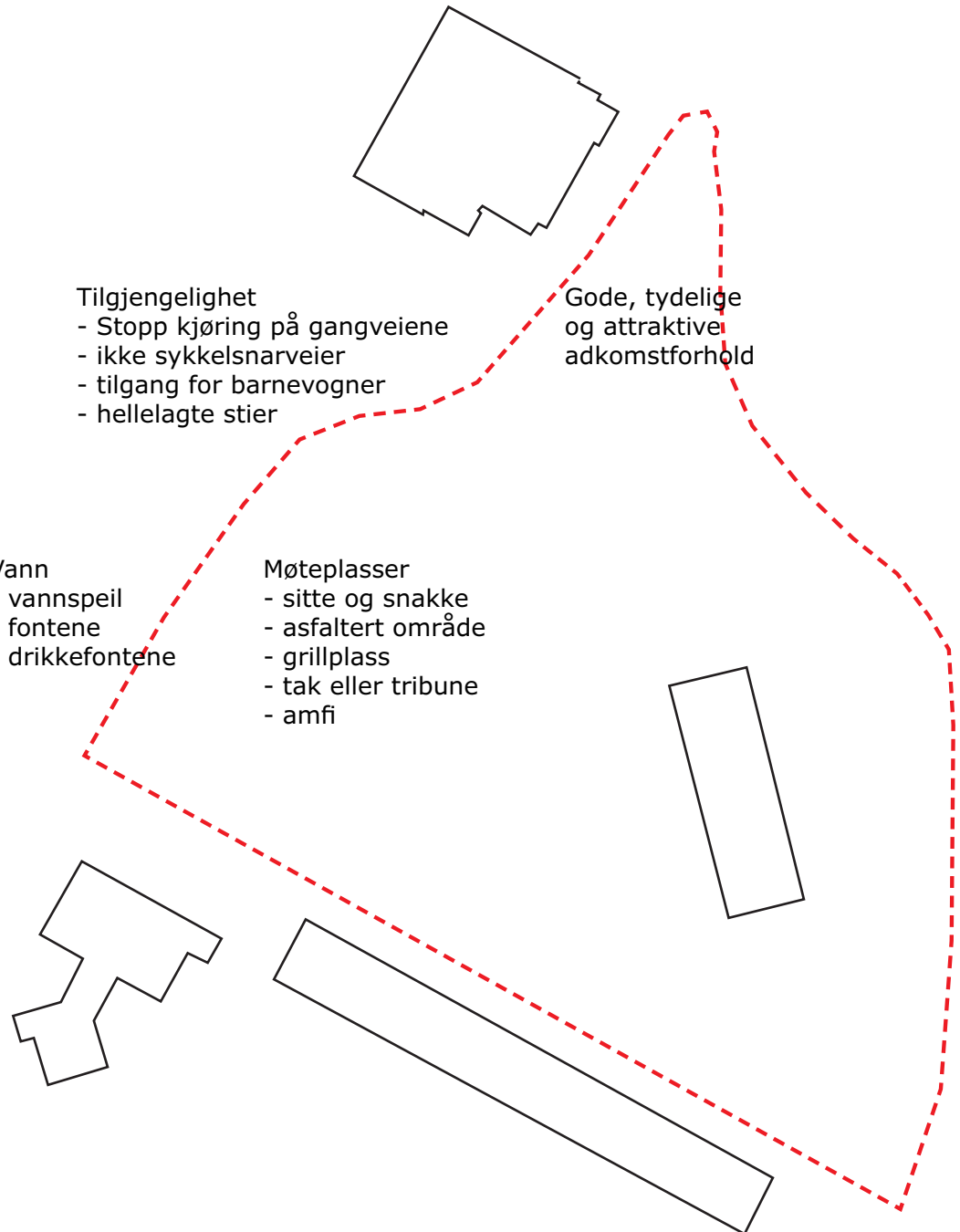
AKTIVITETER

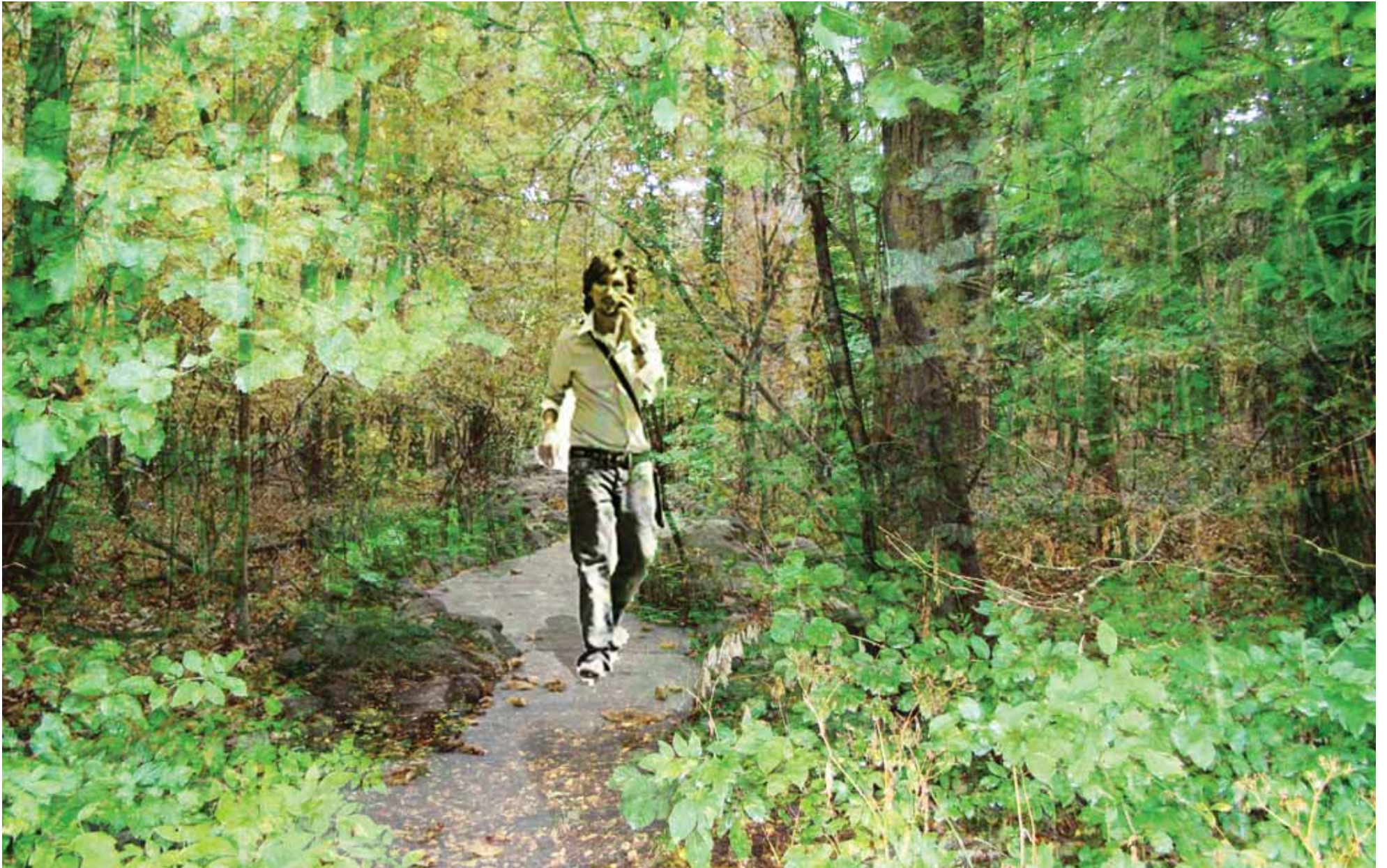
Røff hinderløype
Klatrevegg
Treningsskulpturer

Ballspillvegg
Frisbee bane
Bordtennis
Volleyball

Lekeplass
Rutsjebane
Akebakke

Gapahuk
Overnattingsmulighet

2 KONSEPT

URBAN SKOG - ROM FOR NATUROPPLEVELSER

Tilrettelagte og tydelige stier åpner opp skogen og forteller om almann bruk og trygg ferdsel

Åpne områder inviterer til felles aktiviteter, flere mindre grupper, grilling og lengre opphold

Varierte romligheter gir plass til ulike opplevelser; en benk, en gapahuk, en kant å klatre på/sitte på/hoppe fra

En tydelig ramme lar skogen bestå som volum og kontrast til omkringliggende åpne areal

2.1 EDELLØVSKOGEN PÅ HAUGERUD

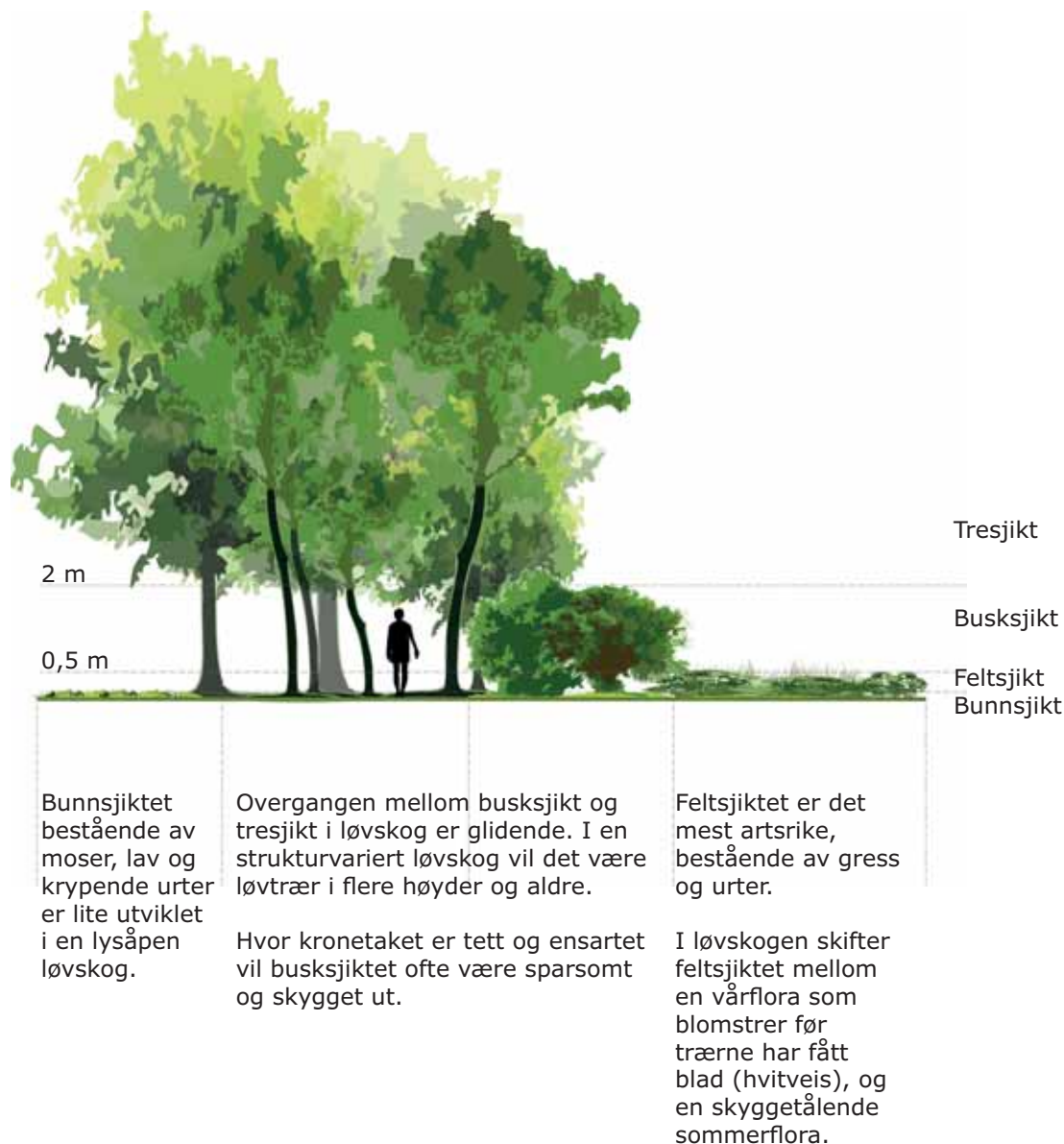
Edelløvskogen er med på å forme landskapsbildet på Haugerud der den danner et grønt volum mellom de store bebygde arealene. Med sin nærhet til bebyggelsen og til Haugeruds sentrum, skoler og barnehager gir den mulighet for opplevelse, rekreasjon og kontemplasjon i hverdagen.

Dette rike biologiske mikrokosmos er et potensielt lærested for barnehagebarn, skoleklasser og beboergrupper og et produksjonssted for trevirke og plantemateriale som kan tas i bruk i undervisning og til produksjon av parkelementer.

Skogen gir ly for egne beboere og for områdene omkring, vegetasjonen binder og forbruker nedbør og kan ta opp næringsstoffer og lufttransporterte forurensninger og den er et lærerikt og komplisert samspill mellom klima, jordbunn, dyr og planter.

Ulike dyr og fugler har tilpasset seg de forskjellige sjikt i skogen. Løvsangeren holder til i tretoppene, skogmusa i løvet på bakken, mens ekornet springer mellom alle sjikt i skogen. Ved å gradvis tynne ut eldre trær og samtidig la enkelte yngre trær og lavere sjikt få stå oppnår man en aldersvarierte skog bestående av forskjellige trearter i blanding.

En slik skog er mer stabil over for storm og endringer i klima, og tar dessuten i høyere grad hensyn til et variert plante og dyreliv.

2.2 SKJØTSEL SOM DESIGNPRINSIPP

For den opplevelsesmessige virkning av skogen er skogbrynet en viktig avgrensning av ute og inne. Hvor høyskogen dekker et større areal vil trestammene og avstand begrense synsranden og skape opplevelsen av å være «inne i skogen». På et lite område som Haugerudparken vil en åpen høyskog mangle denne avgrensningen. Ensaldret skog skaper ikke rom.

En opplevelsesrik skog byr på et mangfold av planter og trær i ulike alder og årstidsvariasjoner, varierte typer av rom og veksling mellom dem. Innrammede kikk og kulturspor vekker nysgjerrighet. En skog kan stimulere fantasien og gi gode stemninger og opplevelser.

SKJØTSEL

Tynningshogst er første inngrep i eksisterende bestand, hvor det settes igjen et tilstrekkelig antall framtidigstrær av god kvalitet som får bedre vilkår til å utvikle seg. En utfordring i den selvsådde løvskogen er at trærne står tett og har stammet seg opp til en rett stamme med flere sidegrener i spisse vinkel og kun blader høyt oppe. Trærne er kommet for langt til å kunne brukes alene. Men når skogen tynnes økes lysmengde og innstråling og med dette temperaturen. Dette fører til en økt nedbrytning i skogbunnen og næringstoffer til ny vegetasjon. Gress og urter vokser raskt, gulvet får et særpreg og vår oppfatning av rommet forsterkes. I denne skogen kan de gjenstående trærne fungere som ammetrær for en ny underskog av stedegne og innplantede arter.

Uten jevnlig skjøtsel av undervegetasjonen vil det etterhvert gro til med busker og løvtrær. Særlig ask kan danne tette krattaktige bestand. Skogbunnen skygges og lyskrevende urter og gras forsvinner mens våraspektet med hvitveis består.

Ved kronetynning tas trær i alle sjikt, men hovedsakelig i øvre kronesjikt. Herskende trær spares stort sett. Med utgangspunkt i eksisterende vegetasjon utvikles en stabil skog med trær i alle størrelser og aldersklasser. Dette bidrar til å sikre et kontinuerlig skogsklima og gode muligheter for et rikt plante og dyreliv. Vedlikehold av det ønskede uttrykket innebærer en fortsatt fri tynningshogst hvor det tas trær i alle sjikt. De kvalitetsmessig beste og estetisk sett mest interessante trærne beholdes. Uttak fra forskjellige sjikt varieres for å skape ulike romopplevelser og uttrykk.

Skogstier gjennom åpen underskog
dannet av tett løvtak i flere lag

Lysåpne sletter med skogen
som ramme rundt

Lysninger mellom trærne for
mindre rom med lett løvskygge

Skogbryn som ramme
og overgang mellom
romopplevelser

2.3 RYDDING OG GJENBRUK

Store deler av området er sterkt påvirket av rester fra tidligere driftsbygninger, foruten det eksisterende lagerbygget har det stått et snekkerverksted, et stanseverksted, et sagbruk og et grisekjøp på området. Tilbake er oppbrutt betong og takstein, stablet, samlet i hauger og spredt utover i terrenget. Mellom restene har selvsådde trær vokst frem.

Planlagte lysninger og åpne strekk inn i området ryddes for å lette tilgang og etablere anleggsveier i området. Minimering av belastning på jordbunnen må etterstrebes.

Ved en initiell tynning av den omkringliggende bevoksningen tas lite drivverdige individer og krattaktig underskog for å åpne skogbunnen der det skal ryddes.

Alt av bygningsrester ryddes, for vekkbringelse eller for gjenbruk til oppbygging av terrengforhøyninger eller som materiale i opparbeidelse av sti eller plass (knust teglstein).

2.4 IVARETA OG STYRKE BIOLOGISK MANGFOLD

Død ved, gamle trær og eksisterende habitat for maur, fugler og ekorn er en viktig del av skogens mangfold.

Godt tilrettelagt naturformidling er generelt ønskelig for å øke beboernes kunnskap og forståelse for de lokale naturverdier og samtidig gi en økt opplevelsesverdi ved bruk av området.

Informasjon om hva som finnes og mulighet til å komme med egne bidrag gir eierskapsfølelse og bidrar til at parkens brukere blir forvaltere av skogens mangfold og vedlikehold.

2.5 VIDEREUTVIKLING

Det tas utgangspunkt i eksisterende lauvtrebestand med formål å opprettholde området skogspreg

Med tynningshugst blir utvalgte trær stående mens øvrige hugges for å gi bedre plass og lysforhold for gjenværende. Det tas ut både trær i kronesjikt og mellomsjikt og det etterlates både velvokste trær i kronesjikt og gode tilveksttrær i mellomsjikt og feltsjikt for å sikre en kontinuerlig foryngelse av skogen.

Dagens stedegne lauvtrebestand kan stedvis suppleres med små grupper av eksempelvis eik eller rødeik som over tid vokser til og tynnes ut til enkeltindivid og bidrar med ny variasjon i den voksne skogen.

Arter som sibirlønn, rogn, søtkirsebær, svarthyll, hassel og hagtorn kan plantes inn for å skape mer mangfold i kantplantinger og mellomsjikt, med farge og årstidsvariasjon, bær og nøtter.

Innplantinger av unge treplanter får vokse til, beskyttet av eksisterende vegetasjon. Området har dermed et kontinuerlig bevokset preg og oppgraderingen til en mer åpen og variert beplantning skjer over tid.

En skjøtselsplan for parkskogens ulike deler for å bevare og stabilisere det ønskede uttrykk og sikre et vedlikeholdsnivå i tråd med dette er en viktig del av en videre detaljering. Skjøtselsplanen legger rammene for en langsiktig utvikling og vedlikehold av parken, med beskrivelse av minimumsbehov og full utnyttelse. Et samarbeid mellom parkens eiere og omkringliggende borettslag og institusjoner må sikre kontinuitet i kompetanse og nødvendig opplæring og oppfølging av dem som ønsker å ta del i parkens vedlikehold.

Parkens skjøtselsplan bør legge tilrette for gjenbruk av trevirke og plantemateriale til lokalt bruk, både til videreutvikling av parken og til undervisning og lokal hobbyvirksomhet

Vedlikehold og drift av økologiske områder, slik som parkskogen på Haugerud, er forskjellig fra vedlikehold av urbant grønt, park og gate. Skogen kan i stor grad stelle seg selv. Trær trenger ikke å bli vannet, de tilpasser seg de stedlige forhold. I økologisk vedlikehold gjelder det å beholde naturverdier og utvikle dem. Planter og dyr får mer plass og bidrar til kontinuitet. Det grønne blir ikke bare rekreasjonsområder, men får også en biologisk funksjon.

2.6 NYE FORLØP I EKSISTERENDE SKOG

Forprosjektet foreslår å opparbeide Haugerudparken som en urban parkskog der dagens grønne volum videreføres og nye romligheter skapes ved å åpne opp og tynne ut blant eksisterende vegetasjon.

Behovet for økt innsyn sikres ved bredere åpninger inn i bevoksningen og muliggjør variasjon i skogbunnsflora og belegninger. Lysninger og åpne områder opparbeides i større grad for å imøtekomme en intensivert bruk, med gressarealer og oppholdsplasser. Øvrige arealer beholder skogpreget med eksisterende skogbunn og beskyttende kantbevoksning. Skogen ryddes ikke, men tynnes for å gi bedre vekstforhold.

Området kan opparbeides etappevis. Den nordlige delen av parkområdet, i dag kommunal eiendom, kan allerede ryddes med start av tynningshogst og skjøtsel. I dette området er det i hovedsak lagt opp til en videreføring av skog, med tilrettelagte stier og belysning og med rom for solide elementer.

I den sørlige og privateide delen er det behov for større inngrep med rydding av bygningsrester. Her er det lagt opp til mer opparbeidete og lysåpne arealer, med tilrettelegging for grilling og fellesaktiviteter omkring lageret.

2.7 IDÉ FOR LAGERBYGG

Lagerbygget kan bli en stor ressurs for nærområdet ved å tilby et rom i forbindelse med parken som er åpent for mange aktiviteter. Det store taket kan beholdes som en beskyttelse mot vær og vind, og blir en arena for uorganisert idrett og opphold og muligheter for større arrangementer som konserter og forestillinger, marked, grendefester o.l.

Hoveddelen av bygget åpnes mot parken ved at veggene fjernes. Bærekonstruksjonen står igjen med et beskyttende tak over betonggulvet, som tilrettelegges for ulike aktiviteter. Illustrasjonen viser oppmerking til forskjellige ballspill, men gulvet kan legge til rette for andre aktiviteter også. I et hjørne settes det inn en liten, robust serviceboks med wc og et lite kjøkken/kiosk som kan brukes ved spesielle arrangement. Hele bygget bør ha god belysning av alle flater og enkle, robuste lysarmaturer i tak. Ringmuren kan benyttes som sittekanth.

En del av bygget beholdes som en lukket boks, som har vegger og tak men er ikke klimatisert/isolert. Dette gir mulighet til bruk for mer konsentrerte aktiviteter som korsang, yoga, selskaper el, eller arrangementer som er mer følsomme for vær og vind, der man kan veksle mellom ute og inne.

Konstruksjonen kles med transparente polykarbonatplater (ref. Bekkestua skatehall). En transparent fasade gir mulighet til å opplyse bygget innenfra på kveldstid, og det blir tydelig når bygget er i bruk. Det legges inn store skyveporter slik at boksen kan åpnes mot den åpne delen av bygget og mot parken utenfor.

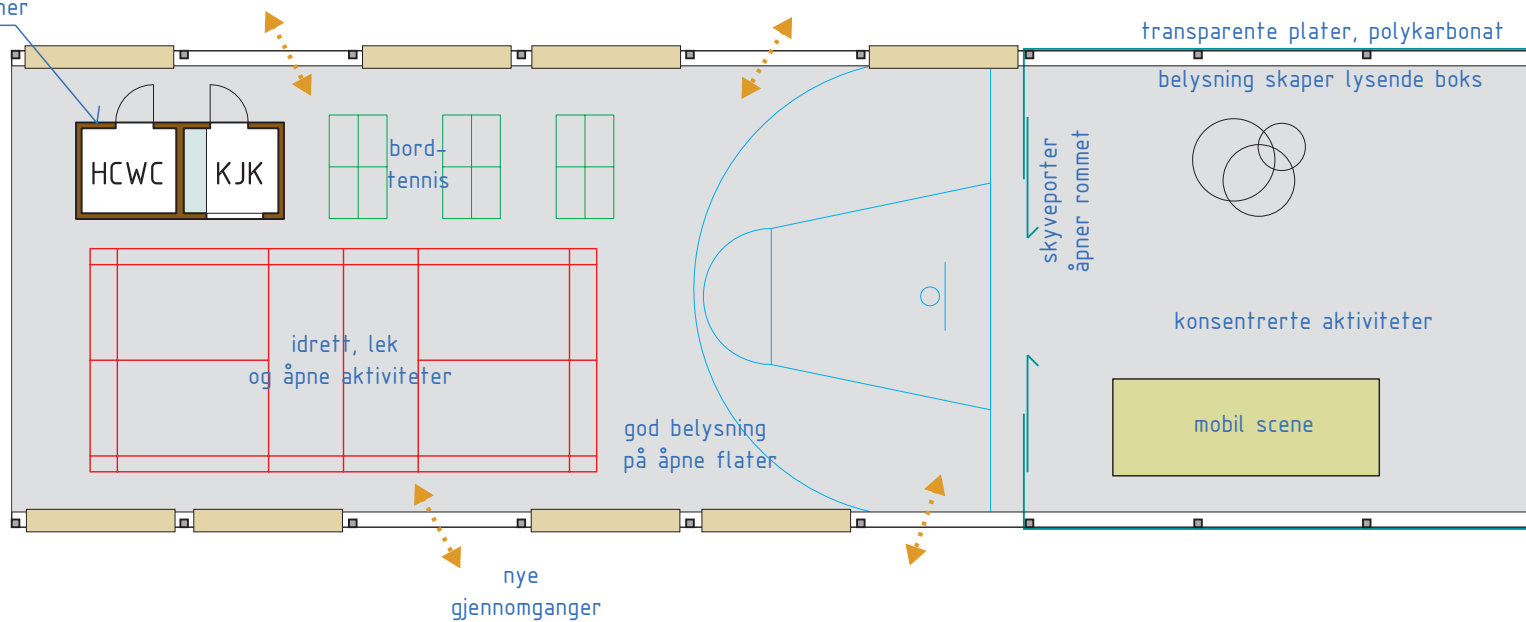
*Referansebilder, grad av åpenhet:
 Kun takkonstruksjon og gulv, Nørrebroparken, København.
 Steen Høyer;
 Flate til fleksibel aktivitet og fullt innsyn;
 Ytre skallkonstruksjon som kan åpnes og lukkes etter
 behov. The Barn House, Belgia, BURO II.*

2.8 TILTAK LAGERBYGG

ÅPEN DEL
440 m²

LUKKET DEL
170 m²

robust boks med
service/installasjoner

Det må gjøres en statisk analyse av konstruksjonen før ombygging. Kledningen av sementfiberplater er gammel og inneholder med stor sannsynlighet asbest. Platekledningen er svært medtatt og skadet, og kan ikke beholdes slik den står i dag. Bølgeblikk- og sementfiberplater må fjernes sammen med plankevegger, og tilstand for undertaket må vurderes.

Det legges nytt tak over hele hallen. Det anbefales en lett platekledning med godt utstikk på sidene for å beskytte konstruksjonen.

En serviceboks med handikap-wc og kjøkken med kioskluke, samt mulighet til uttak av strøm, etableres inne i hallen. Installasjon av wc og kjøkken krever tilkobling til vann og avløpssystem. Boksen bør ha robuste overflater, f.eks. stålplater utvendig, og holdes avstengt utenfor arrangementer.

Det må legges vekt på god belysning av hele den åpne gulvflaten, fortrinnsvis med enkle, robuste lysarmaturer i tak. I boksen kan det vurderes noe effektbelysning mot veggene.

Tilrettelegging for aktivitet kan skje på mange nivå. Det er mulig å montere en basketballkurv i tak, sette inn et par bordtennisbord i betong og robuste benker, i tillegg til plater oppå ringmuren som skaper en lang benk med utsikt både mot gulvet og parken utenfor.

*Referanse platekledning:
Bekkestua Arena.b+r arkitektur*

2.9 ADKOMST OG PARKERING, STJERNEMYRA BARNEHAGE

ADKOMST

Dagens adkomst fra Stjernemyrveien fungerer tilfredsstillende, til tross for at det er en smal grusvei. Det synes ikke å være andre alternativer, fordi gangveien langs barnehagen er en mye brukt gang- og sykkelvei. Den er forbindelse fra boligområdene til Haugerud senter og T-bane, og til flere skoler og barnehager. I tillegg er gang- og sykkelveien en del av Groruddalens sykkelrute 8 mellom Trosterud og Hellerud. Det er med andre ord lite ønskelig med biltrafikk på denne veien.

Adkomsten mellom Stjernemyrveien og barnehagen er en ca 150 meter smal grusvei, som går over privat eiendom. Ny adkomst er regulert parallelt med denne, men også over privat eiendom, blant annet over en opparbeidet uteplass for Haugerud borettslag.

Den mest relevante og beste løsning synes å være å opparbeide den regulerte adkomsten. Denne løsningen anbefales, både teknisk, og for å få orden på eiendomsforholdene. Dersom dette ikke er ønskelig, for eksempel av økonomiske årsaker, kan dagens løsning opprettholdes, men det vil sannsynligvis forutsette avtale med grunneier. Det opplyses fra oppdragsgiver at regulert vei er ekspropriert av kommunen.

Teknisk vil 3 meter grusvei være tilstrekkelig med så lav trafikk, forutsatt at dagens møtemuligheter opprettholdes langs eksisterende grusvei. Uten møtemuligheter bør veien opparbeides i 5 meter bredde, dersom regulert vei opparbeides. Eventuelt kan det etableres én ny møteplass.

En alternativ adkomst kan være å merke parkering for ansatte og foreldre på snuplassen i Stjernemyrveien, som det er god plass til. Dette betyr at ansatte og foreldre må gå 150 meter, som burde være akseptabelt, men fortsatt må det skje over privat grunn. Det vil med andre ord også forutsette en avtale med grunneier.

PARKERING

Parkeringsplassen rett nord for barnehagen har plass til 6-7 biler. I dag brukes den av både barnehagen og beboere i nærheten. Parkeringsnormen for Oslo kommune angir 2-6 plasser pr 10 årsverk i barnehager i denne del av byen. Med 11 årsverk betyr dette minimum 2 plasser for ansatte, som også synes å være tilstrekkelig for dagens bilbruk blant de ansatte. Med den aktuelle nærhet til T-bane (400 m) er det også naturlig å benytte minimumsnormen.

P-normen tar ikke høyde for den økende tendens i Oslo til å levere barn med bil. Utbygging av barnehager i Oslo de siste år har derfor i stor grad tilrettelagt for foreldreparkering i tillegg til normtallene. I den observerte timen var det aldri mer enn 1 foreldrebil som sto parkert samtidig. Styrers observasjoner forteller videre at dette er en representativ situasjon. Det er imidlertid tilfeldigheter hvor mange som kommer samtidig, og vi anbefaler derfor at det merkes 2 p-plasser for foreldre. Dette betyr at barnehagen totalt har et behov for 4 p-plasser, men at normene bare krever 2.

Oppmerking av 4 plasser kan skje både med dagens løsning og dersom den regulerte adkomst opparbeides. Det bør videre etableres et tydelig fysisk skille mellom p-plassen og gangveien, for å unngå at biltrafikken «lekker» til gangveien.

KONKLUSJON

Anbefalt løsning for adkomst til Stjernemyra barnehage, i prioritert rekkefølge:

1. Opparbeide regulert adkomst
2. Opprettholde dagens løsning, etter avtale med grunneier
3. Reservere parkeringsplasser i rundkjøring i Stjernemyrveien, med gangadkomst til barnehagen

Det reserveres 2 p-plasser for ansatte og 2 plasser for foreldre, totalt 4 plasser, der utforming og lokalisering er avhengig av hvilken løsning over som velges.

En begrensning av belegningsflaten indikerer at kjøring er mulig, men underordnet.
Referansebilde: Bordeaux Botanical Gardens, Frankrike. Catherine Mosbach

En parkeringsplass kan fylle flere funksjoner og gi rom
for annet bruk utenfor barnehagens åpningstider

SKISSEPLAN

- A** KAMPESKOGEN
frittstående solide
"kampesteiner" av betong,
stein eller metall er plassert
i små lysninger i løvskogen
- B** LØNNESTIEN
en punktvis opplyst sti
gjennom lønneskogen er
farvesprakende om høsten
- C** SLETTA
solen slipper inn i det åpne
hertet av skogen. Her er
grillplasser og fellesaktiviteter
rundt lagerbygget
- D** SØYLEHALLEN
slanke bjørkestammer i høyt
gress, høye kroner gir fritt
innsyn.
- E** FORTELLERSKOGEN
de store lindetrærne hvor det
kan bygges hytte, hustuften
som er blitt leirsted, den store
steinen og det tette løvverket
vekker fantasien

3 VERKTØYKASSE

BRUKSPLEN

SKOGENG

MØTEPLASSER

LYSNING

OPPARBEIDET STI

KLIPPET STI

UTPLASSERT MØBLERING

FRITTSTÅENDE SOLIDE ELEMENTER

SITTEPLASS

SYKKELPARKERING

NATURINFORMASJON

BELYSNING

3.1 VARIERTE ROMLIGE OPPLEVELSER

BRUKSPLEN

Åpen slette med solinnfall, plass til større grupper, flere mindre grupper, sammen eller alene sammen med andre. Opparbeidede grillplasser og sittemuligheter.

Bruksplen som slås regelmessig og i utstrekning etter behov. Gresset kan stå høyere i kantene og begrense arealet som må skjottes.

SKOGENG

Gresskledte lysninger mellom trærne, der trekronen holdes åpen og lyset filtreres ned.

Innslag av blomstrende trær for årstidsvariasjon og bæresetting.

Opparbeides som eng med gress og urter som slås 2-5 ganger i året. Gresset blir forholdsvis høyt og artsrikt. Eventuelle klippede stier krever noe mer vedlikehold.

MØTEPLASSER

Mindre felter der bruken av enkel belegning skaper gulv og definerer rommet. Enkle og robuste installasjoner kan innplasseres for å danne vegg, flate eller kant og derved gi flere bruksmuligheter, uten å programmere hvilken type aktivitet.

Opparbeides med solide materialer, gjerne gjenbruk av stedlige elementer.

LYSNINGER

Rydninger der avstand mellom trærne gir økt lysinnfall og der rommet defineres av lysforskjellen og veggene av omkringstående vegetasjon.

Opparbeides ved plukkhugst og rydding av skogbunnen. Vedlikeholdes ved jevnlig bruk, gror igjen naturlig og erstattes av nye rydninger i takt med vegetasjonens modning. Mulighet for temporære byggverk, for eksempel gapahuk. Gjenbruk av trevirke og plantemateriale fra omliggende skog bidrar samtidig til å holde skogbunnen åpen.

3.2 INVITERENDE OG TRYGT

Med bruk av sten funnet på stedet kan en sti legges varsomt i terrenget og formidle at området er tilgjengelig og tilrettelagt, samtidig som skogbunnen beholder sitt opprinnelige preg.

*Referanseprosjekt
Stone river av Jon Piasecki,
New York, USA*

 KLIPPET STI

Bedret tilgang innebærer rydding av kratt for opparbeiding av stier med enkel stenbelegning eller utvidede stitraser med naturbunn (gress/grus/jord), økt sikt med uttynning av trær og åpne lysninger, bedret innsyn og brukervennlighet med punktbelysning og opparbeidede sitteplasser for tilpasset bruk.

 OPPARBEIDET STI

Økt bruk og ferdsel i området vil virke forstyrrende på det lokale fugle- og dyreliv, og mindre soner med begrenset tilrettelegging vil bidra til å opprettholde tilstedeværelse av et mangfold av arter.

 BELYSNING

Lav belysning langs stier skaper trygghet og gir dypde og romfølelse. Beskjeden og fokusert belysning.

3.3 AKTIV MØBLERING

I mellom trærne og i skogkanten plasseres uformell møblering som kan stå på egenhånd og fungere som sitteplasser, klatrevegger, scene eller utsikts plass - alt etter alder og utforskningstrang.

Møbleringen er ikke programmert for en spesifikk bruk eller brukergruppe, men står åpne for fantasi og behov.

■ UTPLASSERT MØBLERING

Referansebilder:

Belysning gjør enkel møblering til skulptur, scene og nytt rom etter mørkets frembrudd.

Nordvestparken, København. SLA

En solid trestamme er spennende klatrestativ for de minste og sitteplass for de større. Furusetparken. STUDIO hp.

Et tårn av stablede stenblokker kan stå som uavhengig formelement, men tilbyr klatremuligheter og habitat. Park am Nordbahnhof, Berlin. Fugmann Janotta Landschaftsarchitekten
Klatrevegger som møtested. Paris. Atelier de launay

3.4 INSPIRERENDE OMGIVELSER FOR LEK OG LÆRING

Skogens produksjon av trevirke og plantemateriale kan høstes og brukes til en lang rekke aktiviteter. Muligheten til å bygge egne installasjoner, flette, stable, henge opp eller grave ned.

En aktivitetskalender kan invitere til kreative workshops, beboergrupper kan høste og plante. En årlig utstilling av frembragte kunstverk og produkter kan inspirere flere til å ta skogen i bruk og å få øye på ressursene som finnes der.

 NATURINFORMASJON

Referansebilder:

Stablede former. Bruk av stedets egne materialer bidrar samtidig til å holde vegetasjonen i sjakk.

Nucleus. Armin Schubert

Fuglekasser og insektshotel bidrar til å bedre habitat for en rekke arter.

Skilting og belysning kan informere og vekke nysgjerrighet.

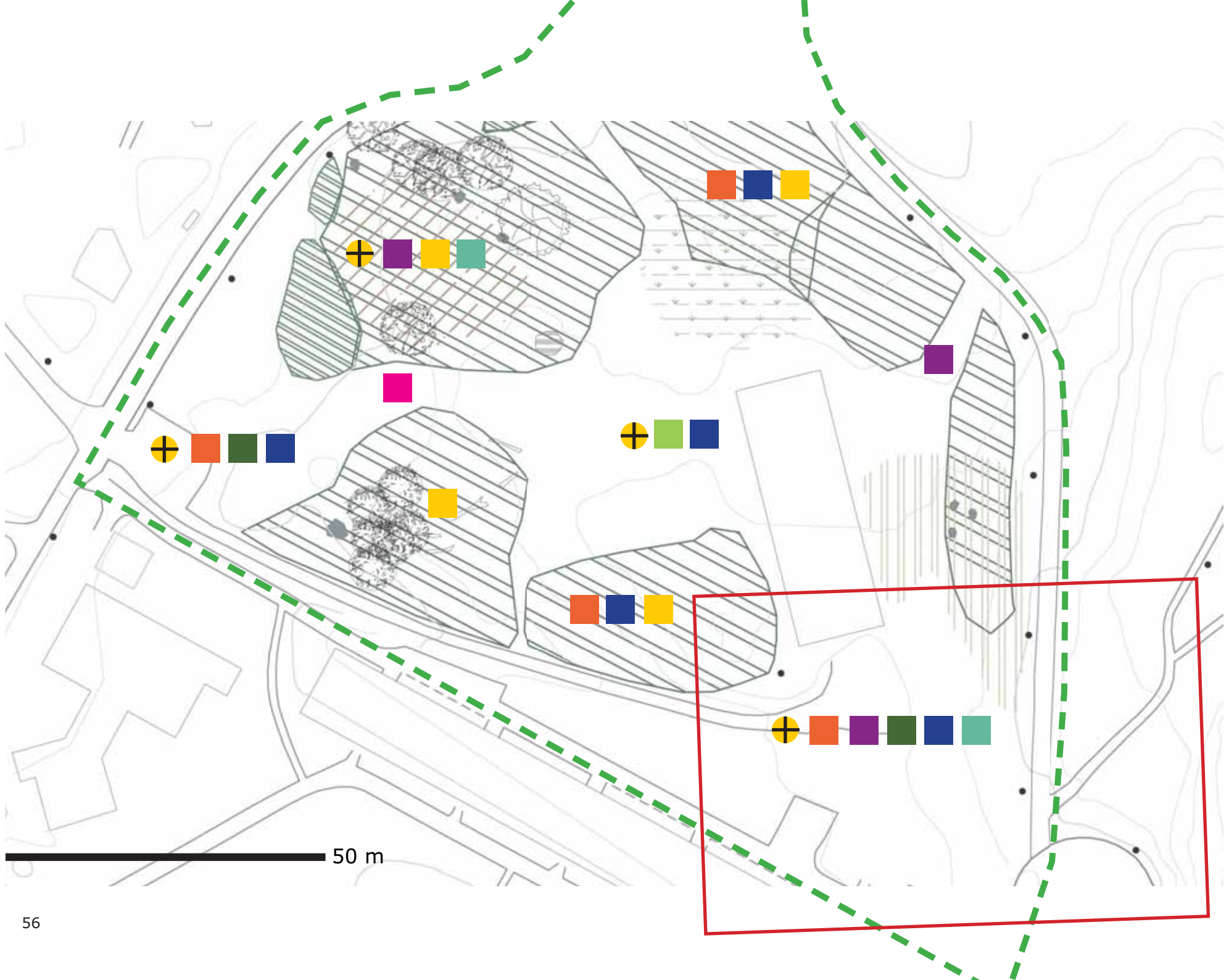

3.5 SKOGEN MØTER BYEN

Det varierte plante og dyreliv som finnes komprimert i skogholtet bør synliggjøres, sammen med og hvilken rolle slike grønne lunger spiller. Tilrettelegging av naturinfo, med skilt og forklaringer (om biologisk mangfold, grønnforbindelsen på tvers av Groruddalen, den store maurtua, fuglelivet gjennom årstidene) vil kunne bidra til at grupper av barnehagebarn kan ta området i bruk som naturforskningsområde og samtidig gi områdets beboere en økt forståelse av det lokale mangfoldet.

3.6 SKOGEN ÅPNES OPP

En opparbeidelse av adkomsten fra sør gir mulighet for større fellesområder. En mer intensiv bruk krever økt pleienivå og legger tilrette for et mer kultivert uttrykk. Her foreslås gressarealer og flere grillplasser og varierte sitteområder som kan brukes av større eller mindre grupper, familier og enkeltpersoner.

Vegetasjonsmessig innføres her kulturplanter som frukttrær og viser tilbake til historisk kulturmark.

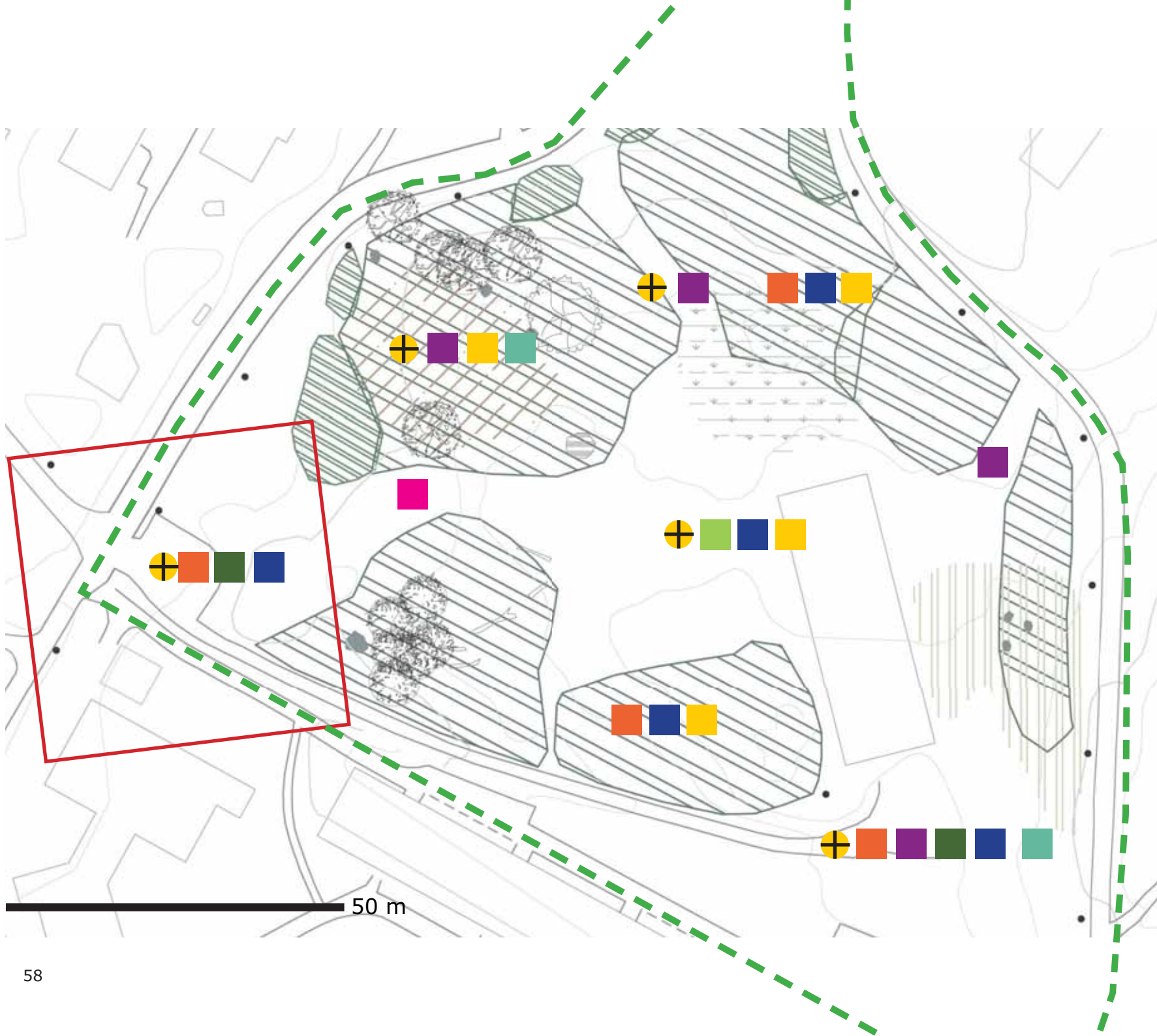
Lagerbygningen utgjør samlingspunkt og attraksjon for større arrangementer og for mer eller mindre organiserte aktiviteter.

I et innfelt
betonggulv risses
Haugerudparkens plan

Møblering: Informasjonsskilt om
økologi og skogen, drikkefontene for
parkbrukere og forbipasserende joggere,
4 hvilebenker.

3.7 PARKEN MØTER BARNEHAGEN

Tilgang til barnehagen skjer i dag dels ved kjøring via gangveien forbi Haugerud kirke og dels via den private veien forbi lagerskuret i skogholtet. Det er regulert inn ny vei på parkens sørside, med parkering ved barnehagen.

Vi ser en mulighet for sambruk av dette mellomområdet, med beplantning som knytter det opp mot skogholtet og en opparbeiding av en forplass til barnehagen som kan bli en egen møteplass i barnehagens stengetid.

En stammeskog av trær, hvite søyler (pullerter) og flagg med hvite stenger plassert i gress. Muligheter for sykkelparkering og hvilebenker.

